

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/64/2019
Identifikačné číslo spisu: 7714217421
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7714217421.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R. U., bývajúceho v N., 2/ R. U., bývajúceho vo U., 3/ E. Q., bývajúcej v L., 4/ C. R., bývajúcej v L., proti žalovaným 1/ R. U., bývajúcej v F., zastúpenej JUDr. Alexejom Ivankom, advokátom, so sídlom v Michalovciach, Nám. osloboditeľov 73, 2/ Y. U., bývajúcemu v F., zastúpenému JUDr. Michaelou Šikulovou, žalovanou 1/, 3/ J. T., bývajúcemu v Y., o určenie vecí patriacich do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 19C/198/2014, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. januára 2018 sp. zn. 2Co/9/2017, v spojení s opravným uznesením zo 14. januára 2019 sp. zn. 2Co/9/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. októbra 2016, č. k. 19C/198/2014-285 rozhodol, že parcela registra E č. 492/2 o výmere 7765 m², druh pozemku orná pôda k. ú. N. patrí do dedičstva po poručiťovi E. U., nar. D., ktorý zomrel D., naposledy bytom N. (prvý výrok) a priznal žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ proti žalovaným 1/, 2/, 3/ trovy konania ako strane úspešnej v konaní (druhý výrok). Po právnej stránke aplikoval § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, 3 a § 460 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že k vydržaniu vlastníckeho práva žalovaných 1/, 2/, 3/ ku dňu 25. mája 1995 nedošlo, preto žalobcovia 1/, 2/, 3/ a 4/ ako dedičia v I. skupine po neb. E. U. majú právny záujem na takomto určení. Na základe vykonaného dokazovania súd uzavrel, že ku dňu svojej smrti bol E. U. vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti na základe dedenia v konaní D/120/1966 po poručiťovi Y. U. (nar. XXXX), preto žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zákona č. 99/1963 Z. z., účinného do 30. júna 2016, ďalej aj „O. s. p.“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/

rozsudkom z 25. januára 2018 č. k. 2Co/9/2017-364, v spojení s opravným uznesením zo 14. januára 2019 č. k. 2Co/9/2017-390 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal proti neúspešnej žalovanej I/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Zdôraznil, že pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia bolo potrebné prihliadnuť na citované ustanovenie § 365 ods. 3 CSP, v zmysle ktorého odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania a vychádzal z názoru, že na odvolacie dôvody uvedené v podaní zo dňa 18. novembra 2016 už nebolo možné pri preskúvaní rozhodnutia prihliadnuť. Z uvedeného dôvodu v súlade s § 365 ods. 3 a § 380 CSP odvolací súd síce preskúmal napadnuté rozhodnutie na základe podaného odvolania, kedy neboli uplatnené žiadne odvolacie dôvody, odvolací súd v tomto prípade podrobil napadnuté rozhodnutie prieskumu iba vo vzťahu ku skúmaniu, či rozhodnutie netrpí vadami, ktoré sa týkajú procesných podmienok, na ktoré je odvolací súd povinný prihliadnuť, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Na odvolacie dôvody, ktoré si uplatnila žalovaná I/ až v neskoršom podaní (zo dňa 18. novembra 2016) odvolací súd prihliadnuť nemohol. Dospel k záveru, že postupu prvoinštančného súdu nie je možné vytknúť pochybenia zakladajúce záver o existencii vyššie uvedených väd týkajúcich sa procesných podmienok. Pre úplnosť odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkové pochody musia byť v odôvodnení dostatočne vysvetlené nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na všetky závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta na dohady a domnienky. Zákomom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydávaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku a odôvodnenie súčasne musí byť prostriedkom kontroly správnosti postupu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom, prípadne o mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné. Súd rozhodujúci o uplatnenom nároku sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho závery musia byť dostatočne vysvetlené. Uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok uvedené náležitosti má. Odôvodnenie rozsudku je dostatočné, pretože sa v ňom jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Stranám sporu ozrejmil svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov, zo skutkových zistení vyvodil správne právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený, a aby strany sporu nemuseli hľadať odpovede na nastolenú problematiku v rovine dohadov a tak, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú. Z uvedených dôvodov odvolací súd konštatoval, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je obhájiteľné a rozsudok je preskúmateľný. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala osobne dňa 14. mája 2018 na súde prvej inštancie žalovaná I/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť dovodila podľa § 420 písm. f/ CSP. Uvedený procesný nedostatok videla v tom, že odvolací súd odvolanie odmietol z dôvodu, že síce dovolateľka podala odvolanie, z ktorého je jasné, v akom rozsahu rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda (§ 364 CSP), avšak odvolanie trpelo vadou neuvedenia vôbec dôvodov odvolania (§ 363 CSP). Táto vada bola dodatočne odstránená bez výzvy súdu do času pojednávania a rozhodovania odvolacieho súdu. Preto je toho názoru, že tento prípad nemožno stotožňovať s časovým obmedzením zákona v možnosti odvolateľa meniť, modifikovať alebo dopĺňať dôvody odvolania tak, ako je uvedené v § 365 ods. 3 CSP. Uviedla, že nemožno totiž dopĺňať niečo (dôvody), ktoré vôbec neboli uvedené. Zo žiadneho ustanovenia nevyplýva obmedzenie odvolateľa odstrániť vadu a uviesť dôvody, ktoré absentujú v odôvodnení úplne. V danom prípade sa nejedná o rozšírenie, menenie alebo doplnenie iných dôvodov odvolania, ale o odstránenie chýbajúcich podstatných náležitostí odvolania, a to uvedením samotných

dôvodov odvolania (§ 363 CSP). Je toho názoru, že CSP explicitne neustanovuje, že absencia spočívajúca v neuvedení dôvodov je neodstrániteľná vada odvolania a taktiež nie je uvedené obmedzenie odvolateľa bez podnetu odstrániť takúto vadu spočívajúcu v absencii dôvodov odvolania a tieto dôvody dostatočne uviesť. Konštatovala, že zákon neustanovuje, že ide o vadu, ktorá sa nedá odstrániť. Dovolateľka taktiež uviedla, že dovolanie odôvodňuje v prvom rade v zmysle § 431 CSP, pretože rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa jej názoru sú závery odvolacieho súdu nepresvedčivé a zasahujú do práva žalovanej 1/ na spravodlivý súdny proces. V danej súvislosti poukázala na rozhodnutie NS SR vo veci sp. zn. 5 Cdo 142/2009. Uviedla, že porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, resp. zmeniť. Navrhla odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a zaviazat' žalobcov 1/, 2/, 3/ a 4/ na znášanie trov konania a trov právneho zastúpenia.

4. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ a 4/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dovolanie žalovanej 1/ nie je dôvodné. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie zamietol a priznal im trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho odmietol (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

7. V danom prípade žalovaná 1/ vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (tak, ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalej aj „ústavný súd“ sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré s a vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. V danom prípade dovolateľka zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f/ CSP a porušenie jej práva na spravodlivý proces oprela o pochybenie odvolacieho súdu pri odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré je nedostatočné a nepresvedčivé. Tiež namietala porušenie jej procesných práv a v zmysle § 431 CSP nesprávne právne posúdenie veci.

13. V súvislosti s dovolacou námietkou žalovanej I/, týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

14. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O taký prípad ide napríklad vtedy, keď dovolaním napadnuté rozhodnutie neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje exces, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl“ v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

14.1. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovanej I/ na spravodlivý proces. V posudzovanom prípade dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Je zrejmé, že prvoinštančným súdom obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie považoval za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej /kompletizujúcej/ jednote

(viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva nejasnosť a nezrozumiteľnosť, či nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd vo svojom odôvodnení vysvetlil, v akom rozsahu preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, a z akých dôvodov (viď body 28. až 32. rozhodnutia odvolacieho súdu), prečo neprihliadol na odvolacie dôvody žalovanej /I/ uplatnené až v neskoršom podaní zo dňa 18. novembra 2016 (viď body 17. až 27. rozhodnutia odvolacieho súdu). Žalovaná I/ preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej /I/.

15. Dovolateľka zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f/ CSP a porušenie jej práva na spravodlivý proces odvodzovala aj z porušenia jej procesných práv, keď odvolací súd neprihliadol na jej odvolacie dôvody uplatnené až v neskoršom podaní zo dňa 18. novembra 2016 (bližšie pozri bod 3. tohto rozhodnutia). Dovolací súd preto preskúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu je v súlade s procesným právom, t. j. s Civilným sporovým poriadkom.

16. Podľa § 262 ods. 1 prvá veta CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

17. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

18. Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

18.1. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej /I/ bol odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie doručený prostredníctvom právneho zástupcu dňa 17. októbra 2016 (doručenka na rube č. 1. 297 spisu), keď 15-dňová lehota na podanie odvolania jej začala plynúť odo dňa 18. októbra 2016 a uplynula posledným dňom, t. j. 2. novembra 2016. Žalovaná I/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu - advokáta doručila súdu prvej inštancie osobne podané odvolanie v posledný deň lehoty na odvolanie (2. novembra 2016) v listinnej podobe bez odvolacích dôvodov s uvedením, že podrobné odôvodnenie odvolania zašle súdu v lehote 15 dní.

18.2. Žalovaná I/ dňa 18. novembra 2016 doručila súdu prvej inštancie podanie (č. l. 317 a nasl. spisu), v ktorom uviedla odvolacie dôvody, pre ktoré napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie a považuje ho za nesprávne.

19. Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

20. Podľa § 373 ods. 1 CSP ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

20.1. Citované ustanovenie § 373 ods. 1 CSP sa týka procesnej situácie vadného odvolania - teda odvolania, v ktorom absentuje niektorá zo zákonom vymedzených náležitostí. Súd je pritom povinný vyzvať odvolateľa na doplnenie chýbajúcich náležitostí, s jednou výnimkou - súd nevyzýva na doplnenie chýbajúcich odvolacích dôvodov.

21. Citované ustanovenia § 365 ods. 3 CSP a § 373 ods. 1 CSP je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, keďže sa týkajú rovnakej procesnej situácie - dopĺňania odvolacích dôvodov. Na základe čoho, ak platí, že súd nevyzýva odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov do odvolania, v ktorom odvolacie dôvody úplne chýbajú a zároveň odvolacie dôvody môže odvolateľ dopĺňať len do uplynutia

lehoty na podanie odvolania, je nutné dospieť k záveru, že odvolanie, v ktorom úplne absentujú akékoľvek odvolacie dôvody, je možné doplniť o tieto chýbajúce odvolacie dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

22. V danom prípade, tak ako bolo už vyššie uvedené, mal dovolací súd z obsahu spisu preukázané, že žalovaná 1/ podala odvolanie, bez uvedenia konkrétnych odvolacích dôvodov (tzv. blanketové odvolanie) v posledný deň odvolacej lehoty, v ktorom absentovala osobitná náležitosť odvolania, a to odvolacie dôvody, ktoré po uplynutí lehoty na odvolanie (15 dní) uviedla vo svojom ďalšom podaní z 18. novembra 2016. Odvolací súd v odôvodnení napádaného rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 363 ods. 3 CSP, pričom s použitím tohto ustanovenia dovolateľka nesúhlasila, pretože podľa jej názoru sa predmetné ustanovenie nevzťahuje na danú situáciu, keďže v danom prípade totiž nejde o doplnenie, menenie alebo modifikovanie odvolacích dôvodov (nebolo čo meniť). Dovolací súd súhlasí s argumentáciou dovolateľky v tej časti, že v danom prípade skutočne nedošlo k zmene, modifikácii alebo doplneniu odvolacích dôvodov, a k uvedenému nedošlo ani v odvolacej lehote, tak ako to upravuje § 363 ods. 3 CSP. Avšak z uvedeného ustanovenia § 363 ods. 3 CSP možno aj výkladom od menšieho k väčšiemu (argumentum a minori ad maius) dospieť k záveru, že ak zákonodarca upravil pre zmenu, modifikáciu alebo doplnenie odvolacích dôvodov (ktoré už boli uvedené v odvolaní) odvolaciu lehotu 15 dní, rovnaká lehota platí aj pre uvedenie odvolacích dôvodov, ak tieto odvolateľ vôbec neuviedol v odvolaní. Ak sa totiž § 365 ods. 3 CSP vzťahuje na procesnú situáciu, kedy odvolanie obsahuje aspoň jeden odvolací dôvod (a inak je bezvadné), rovnako sa toto ustanovenie musí vzťahovať aj na procesnú situáciu, kedy odvolanie neobsahuje žiaden odvolací dôvod. Inými slovami pokiaľ sa § 365 ods. 3 CSP vzťahuje na procesnú situáciu, kedy odvolanie obsahuje odvolacie dôvody (jeden alebo viac), nemôže sa nevzťahovať aj na procesnú situáciu podania odvolania bez odvolacích dôvodov. Uvedenú argumentáciu a výklad potvrdzuje aj znenie § 373 ods. 1 CSP, v ktorom sa uvádza, že v prípade absencie odvolacích dôvodov v odvolaní súd odvolateľa na ich doplnenie podľa výslovného zákonného príkazu (§ 373 ods. 1 CSP in fine) ani len nevyzýva. Dôvody odvolania tak môže odvolateľ doplniť skutočne len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str. 1234 a tiež rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 23/2018, ktoré prešlo testom ústavnosti; vid' rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 90/2019 o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej).

22.1. Vyššie zmieňovaný komentár (str. 1255 a nasl.) k § 373 CSP uvádza: „Odstrániteľnými vadami sú obsahové vady odvolania v nadväznosti na § 363 CSP, ktorý vymedzuje náležitosti odvolania.(...) Vady odvolania, s výnimkou odvolacích dôvodov, môže odvolateľ odstrániť až do vydania uznesenia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania. (...) Vzhľadom na princíp neúplnej apelácie a koncentráciu odvolacieho konania (§ 364, § 365 ods. 3 CSP) postupuje súd prvej inštancie podľa osobitných pravidiel vo vzťahu k odvolacím dôvodom, ktoré sú v zmysle § 363 CSP obligatórnou náležitosťou každého odvolania. (...) Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie odvolateľa nikdy nevyzýva. To platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Samotné odvolacie dôvody môže pritom odvolateľ meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Pokiaľ odvolanie po uplynutí odvolacej lehoty neobsahuje riadne vymedzený odvolací dôvod a tento nemožno z obsahu odvolania vyvodiť, odvolací súd bez ďalšieho odvolanie odmietne podľa § 386 písm. d/ CSP, keďže absencia relevantného odvolacieho dôvodu je vadou odvolania, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Na prípadné oneskorené doplnenie odvolacieho dôvodu pred rozhodnutím o odmietnutí odvolania nemôže odvolací súd prihliadnuť vzhľadom na znenie § 365 ods. 3 CSP.“

23. Z uvedeného je tak zjavné, že § 365 ods. 3 CSP je nutné aplikovať aj na blanketové odvolania, t. j. odvolania vadné, bez vymedzených odvolacích dôvodov, ktoré je možné dopĺňať o chýbajúce odvolacie dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

23.1. Dovolací súd uvádza, že pokiaľ by zákonodarca mienil inak, *expressis verbis* (výslovne) by to v právnej norme uviedol (pozri napr. *Civilný mimosporový poriadok* § 62 ods. 2, podľa ktorého „odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní“).

23.2. Dovolací súd napokon dáva v tomto smere do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, tzv. „*vigilantibus iura scripta sunt*“ t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorí

svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že žalovaná 1/ sa citovanou zásadou neriadila, preto neopodstatnene tvrdí, že odvolací súd porušil jej procesné práva, keď neprihliadol na jej odvolacie dôvody uplatnené po odvolacej lehote až v neskoršom podaní zo dňa 18. novembra 2016, ktoré však odvolací súd nebol povinný pre nesplnenie podmienok podľa § 365 ods. 3 CSP vo väzbe na § 373 ods. 1 CSP akceptovať.

24. Dovolací súd vzhľadom na uvedené môže len konštatovať, že zo strany odvolacieho súdu prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), keď jeho rozhodnutie a postup bolo v súlade s Civilným sporovým poriadkom. Preto k vadám zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP z namietaného dôvodu nedošlo.

25. Pokiaľ žalovaná 1/ odôvodňovala dovolanie v zmysle § 431 CSP, pretože spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, k uvedenému dovolací súd pripomína, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo (prípadne) na nesprávnych právnych záveroch (viď judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

26. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovanej 1/ podľa § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto dovolací súd dovolanie ako procesne neprípustné v zmysle § 447 písm. c/ CSP odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (podobne aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 226/2019, 2 Cdo 17/2019).

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.